

23 SEP 2014

M i R A

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 14/3812-CEF

10. september 2014

Høringsuttalelse vedrørende forslag til endringer i utlendingsloven (24-årsgrænse for familieetablering)

MiRA Ressurssenter for minoritetskvinner takker for muligheten til å komme med merknader i forbindelse med høringsforslaget om endringer i utlendingsloven (24-årsgrænse for familieetablering).

MiRA-Senteret er et ressurscenter og møtested for kvinner og unge jenter med minoritetsbakgrunn. Senterets virksomhet er tuftet på idealer om et likestilt samfunn der alle mennesker – uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, kultur og seksualitet – har like muligheter og rettigheter. MiRA-Senteret tilbyr også veiledning og krisehjelp til jenter og kvinner, og forebyggende juridisk veiledning i samarbeid med jurister.

Regelendringenes negative ringvirkninger

MiRA Ressurssenter for minoritetskvinner mener at det er svært viktig å sikre at lovverket i Norge bidrar til økt rettssikkerhet og flerdimensjonal likestilling, og ikke legger unødige begrensninger på enkeltpersoners mulighet for å opprettholde eller etablere familieliv med den de selv har valgt å dele livet med.

MiRA-Senteret opplever at høringsforslaget om å endre regelverket i utlendingsloven ved å øke aldersgrensen for familieetablering til 24 år, hindrer voksne mennesker fra å opprettholde eller eventuelt etablere et godt familieliv, bidrar til at barn vokser opp uten kontakt med en eller begge foreldre, stigmatiserer enkeltmennesker og grupper basert på kjønn og geografisk

opprinnelse, i tillegg til å være en medvirkende faktor til at enkelte unge jenter velger bort studier til fordel for å tre inn i arbeidslivet på et tidlig tidspunkt.

Den foreslåtte regelendringen i utlendingsloven vil også bidra til å skille mellom to typer borgere i Norge. Borgere som har frihet til å etablere sin egen familie etter fylte 18 år, og borgere som kun har mulighet til å etablere egen familie etter fylte 24 år og etter at en rekke andre lovpålagte restriksjoner som underholdskravet, er innfridd. MiRA-Senteret mener at et slikt skille, ikke er rettsstaten Norge verdig. Vi mener også at det er et stort paradoks at Regjeringen trekker frem individets frihet og retten til å velge som en av kjerneverdiene i sin politikk, samtidig som det innføres økt kontroll og strengere føringer på hvilke valg et individ kan ta.

Vi erfarer ikke at regelverkets negative ringvirkninger (som beskrevet ovenfor) oppveies av positive virkninger med hensyn på å hindre tvangsekteskap. Riktignok hindrer regelverket i mange tilfeller ekteskap, og det fører til at ektefeller må leve fra hverandre over lengre tidsperioder. Vår erfaring er at regelverket vanskeliggjør familielivet for svært mange mennesker, men er lite egnet i å hindre inngåelse av tvangsekteskap. Vi mener at verken å innføre en 24-års grense for familieetablering eller å heve underholdskravet fra lønnstrinn 19 til 24, er gode tiltak for å hindre tvangsekteskap. Selv om tiltakene nok kan ha en effekt i enkelte saker, vil det i de tilfeller hvor tvang forekommer like fullt være mulig å presse gjennom inngåelse av ekteskap. De negative sideeffektene av regelverket, med hensyn til å hindre eller utsette familieetablering, fremstår som mye større enn det som oppnås med hensyn på forebygging av tvangsekteskap. Tvangsekteskap kan best forebygges gjennom holdningsskapende arbeid og styrking av unge jenters selvbevissthet og rettssikkerhet, ikke gjennom rigide reguleringer av familieinnvandring.

På bakgrunn av dette anbefaler MiRA-Senteret at Justis- og beredskapsdepartementet trekker høringsforslaget om å heve aldersgrensen til 24 år for familieetablering.

Økt saksbehandlingstid, flere klager og større usikkerhet

MiRA-Senteret er bekymret for at de øvrige endringene vil komplisere regelverket og bidra til større usikkerhet blant søkerne og en forlenget saksbehandlingstid.

Departementet anerkjenner i høringsnotatet under økonomiske og administrative konsekvenser, at de foreslåtte endringene kan medføre at flere får avslag på sin søknad på familieetablering og at klagefrekvensen vil øke som følge av avslag. MiRA-Senteret er derfor overrasket over at det nå vurderes å komplisere regelverket ytterligere ved å innføre flere restriksjoner, uten at de positive effektene av en slik endring fremstår som nevneverdig store.

Dagens regelverk oppleves av mange som vanskelig å forholde seg til, og hyppige endringer gjør søknadsprosessen enda mer krevende for søker og referanseperson. Saksbehandlingstiden er allerede lang, spesielt for familier med barn eller hvor mor er gravid.

Gjennom vårt arbeid med krisehjelp og rådgivning har vi sett hvordan den lange saksbehandlingstiden, ventetiden og usikkerheten med hensyn på fremtidig familieliv er en stor belastning for referansepersonen, både psykisk og rent praktisk.

Flerdimensjonalt likestillingsperspektiv i utlendingsloven

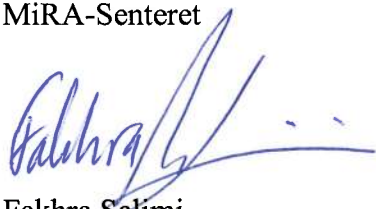
Vi vil også hevde at en eventuell 24-årsgrense for familieetablering vil forsterke den allerede fremtredene forskjelle i andelen av avslagvedtak mellom kvinner og menn. Vi oppfordrer derfor regjeringen til å trekke forslaget om 24-årsgrense, nettopp fordi det i størst grad vil ramme kvinner som allerede er i en sårbar situasjon. MiRA-Senteret mener at forslagene er kvinneundertrykkende og at de ikke tar hensyn til minoritetskvinnens rettigheter, fordi vi vet at det i praksis vil være flest kvinner som rammes av regelendringer i utlendingsloven. MiRA-Senteret frykter at regelendringene ønskes gjennomført for å begrense innvandring og innføre økt kontroll, fremfor å styrke beskyttelsen mot tvangsekteskap.

Samtidig er vi urolige for at det debatteres om flere liknende regelendringer fra myndighetenes side i fremtiden, som vil få store konsekvenser for rettsikkerheten til grupper som allerede er utsatt. Som for eksempel å øke treårsregelen til fem år i familiegjenforeningssaker. Regelen skaper allerede en ubalanse i maktforholdet mellom ektefellene, og fører til at kvinner som opplever fysisk eller psykisk vold i ekteskapet i praksis tvinges til å bli i et voldelig ekteskap i redsel for å bli utvist fra Norge.

MiRA-Senteret takker for muligheten til å komme med innspill, og håper at departementet vil ta hensyn til våre merknader og vår anbefaling om å trekke forslaget om 24-årsgrense for familieetablering.

Med vennlig hilsen

MiRA-Senteret

Fakhra Salimi

Leder